МИРВАРИД ДИЛБАЗИ

СӘБУҺИ

үрчүстанын дағларынын гојну үстидир
үн батмаға аз галмышдыр, ахшамүстүдүр.
лыг әсир бурдан өтән пајыз јелләри,
ары хәзан солдурмамыш вәһши күлләри.
өрд тәрәфдә отлар јашыл, чәмән бәзәкли,
у дағларын гучағында бөјүк үрәкли
ьлу јатыр одлар јурду Азәрбајчанын.
укуту да нә дәриндир бурда һәр анын.
ој отлары јырғалајыр һәрдән күләкләр,
ә данышыр өз дилиндә көрәк чичәкләр.
афгазын тәр күлләриндән дәстә бағлајан,
ушкин үчүн гәлби, көзү, ше'ри ағлајан
әбуһидән сөһбәт ачыр бизә бәлкә дә;
ды онун танынмышдыр нечә өлкәдә.
икирләри, хәјаллары сәрһәдләр ашмыш,
аранлыг Шәрг елләрини кәзиб доланмыш.
әһаләтлә һеј дөјүшмүш о тәкбашына.
Јазылмамыш бу һадисә мәзар дашына.
Анчаг, буну јазысыз да охујур һамы.
Отурмушуг дағ дөшүндә пајыз ахшамы.
Енир, енир зирвәләрдән күнәш ашағы,
Јерә дәјир үфүгләрин гызыл гуршағы...
Нечә ахшам јола салмыш бурадан илләр,
Солмамышдыр гәбри үстә тәзә әклилләр.
Бир әклил дә биз гојмушуг әтирли, әлван;
Күлләрини бәсләмишдир гардаш Күрчүстан.
О, бураја јоллар ачмыш, чығыр да салмыш,
Леонидзе бурда азмы хәјала далмыш?!
Шалванын да јол чәкмишдир далғын көзләри.
Чохларынын галмыш бурда ајаг изләри.
Бурда исти јај ајлары, баһар заманы
Түтәк чалмыш еһтирамла күрчү чобаны.
Шаир она ше'р јазмыш күрчү дилиндә,
Сәбуһимиз гәриб дејил достлар елиндә.

«Тәгрибән јүз ил бундан габаг Азәрбајчанда он доггузунчу әсрин ән фазил вә мүтәфәккир, Азәрбајчан мәдәнијјәтинин тәрәгги вә инкишаф јолларыны һәлә о заман тә'јин едә билән вә Иранын чүрүк, гохумуш адәт вә ән'әнәләри вә һәмчинин мәнһус чар истибдадынын һаким олдуғу бир заманда, дөврүн—«ирәлидә» олан бүтүн мүсәлманларына, әски нәзәријјәләрә вә полис гајда-ганунларына гаршы чыхыш едән бир адам јашајырды.

Бу—Мирзә Фәтәли Ахундов иди.

Јени мәфкурә вә гајәләр чарчысы—Мирзә Фәтәли, чүрүмүш әски мүсәлман чәмијјәти илә амансыз мүбаризә апарды, бу чәмијјәтин бүтүн әхлаг вә тәрбијәләринин нәдән ибарәт олдуғуну мејдана чыхарды, өлмәз мүсәлман типләри сәркиси јаратды, онларын ич үзүнү ортаја чыхарды вә бүтүн мәдәни дүнја гаршысында—әски әрәб әлифбасынын ләғв едилмәси—мүсәлман халгларынын ајагларында кәздирдикләри бу ағыр дашын көтүрүлмәси мәсәләсини ортаја атды».

МУСТАФА ГУЛИЈЕВ.

«Русијада әсәрләри илә таныш олдуғум вә бөјүклүјүнә инандығым ики нәфәр дә алим вардыр. Онлардан бири Петербургда јашајан Мирзә Казым бәј, дикәри исә Тифлисдә јашајан Мирзә Фәтәлидир. «Намеји-Хосрован»дан ики нүсхә дә онлар үчүн көндәрдим. Хаһиш едирәм ки, Мирзә Казым бәјин нүсхәсини Петербурга көндәриб, чавабыны истәјәсиниз, һабелә Мирзә Фәтәлинин дә рә'јини јазылы сурәтдә алыб мәнә көндәрәсиниз».

«Сизин адынызы ешидиб, мәнабынызын әсәрләрини дөнә-дөнә охујуб, бу марағлы вә ибрәтамиз әсәрләрлә сизин бөјүк бир инсан олдуғунузу тә'јин етмишәм».

ЧӘЛАЛӘДДИН МИРЗӘ.